

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/58/2013
Identifikačné číslo spisu:	2010200552
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2010200552.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne E., bytom P., zastúpenej Mgr. Mariánom Hrbáňom., advokátom, so sídlom Radvanská 21, Bratislava, proti žalovanému Obvodnému úradu Trvava, odbor všeobecnej správy, so sídlom Kollárova 8, Trnava, o návrhu na preskúmanie rozhodnutia žalovaného z 21. júla 2010 č. 738/2010-A2010/09034, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, č. k. 14S/104/2010-163 z 09. júla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave, č. k. 14S/104/2010-163 z 09. júla 2013 vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a v tomto rozsahu mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) uznesením z 09. júla 2013 č. k. 14S/104/2010-163 zastavil podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) konanie o žalobe žalobkyne proti rozhodnutiu žalovaného z 21. júla 2010 č. 738/2010-A2010/09034, ktorým bolo zastavené priestupkové konanie proti O..

Rozhodol tak po tom, čo jeho predchádzajúce zastavujúce uznesenie zo 06. júna 2010 č. k. 14S/104/2010-72 bolo zrušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. septembra 2012 sp. zn. 4Sžo/40/2012 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie s tým, že žalobkyni mala byť daná možnosť jednoznačne sa vyjadriť, či podáva návrh na konanie o priestupku podľa § 68 zákona pre skutok kvalifikovaný podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zákona, že v ďalšom konaní treba žalovanému uložiť doručiť žalobkyni rozhodnutie žalovaného Pr. č. 738/2010-A2010/09034, pričom a žalobkyni bude voľba jej ďalšieho postupu v priestupkovom konaní. Zároveň bolo podľa § 224 OSP krajskému súdu uložené rozhodnúť o náhrade trov konania

Po tom, čo žalobkyňa doručila dňa 21. júna 2013 krajskému súdu podanie, ktorým mu oznámila, že doručením napadnutého rozhodnutia jej bolo umožnené vstúpiť do správneho konania a dala na zváženie postup podľa § 250 ods. 4 OSP v spojení s § 103 OSP, krajský súd citujúc ustanovenie § 250 ods. 4 OSP a § 250d ods. 3 OSP mal za to, že doručením napadnutého rozhodnutia žalobkyni bol odstránený nezákonný postup prvostupňového správneho orgánu, ktorý vyznačil právoplatnosť na napadnutom rozhodnutí bez toho, že by toto rozhodnutie doručil dotknutým stranám, a keďže vo veci nebolo vydané

vo druhostupňové správne rozhodnutie a správne konanie stále trvá, konštatoval, že podanie žaloby je predčasné a navyše smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k OSP tak, že procesne úspešnej žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania spočívajúce v zaplatenom súdnom poplatku 66 eur a z odmeny za právne zastúpenie vo výške 389,85 eura pozostávajúce z troch úkonov právnej služby (prevzatie a príprava - 120,23 eura, podanie žaloby - 120,23 eura a podanie odvolania - 127,16 eura plus režijný paušál. Ostatné uplatnené trovy krajský súd žalobkyni, resp. jej právnenému zástupcovi nepriznal, pretože vzhľadom na charakter súdneho konania v správnom súdnictve, kde platí koncentračná zásada v súvislosti s podanými dôvodmi odvolania, považoval ostatné úkony právneho zástupcu žalobkyne za neúčelné.

Proti výroku uznesenia krajského súdu o náhrade trov konania podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie domáhajúc sa jeho zmeny a priznania trov konania tak, ako ju požadovala.

Vytýkala krajskému súdu, že vo svojom uznesení ohľadom trov konania vôbec nebral na zreteľ napr. jej vyjadrenie zo dňa 20. júna 2013, ktoré malo podľa nás zásadný význam, nakoľko sa ním jednak skrátilo samotné konanie, ušetrili sa náklady, a najmä bol zavŕšený účel súdneho prieskumu prvostupňového správneho rozhodnutia vydaného v konaní, v ktorom bola žalobkyňa opomenutá ako účastníčka konania, keďže po skončení správneho konania by následne žalobkyňa v závislosti od jeho výsledku mala mať možnosť podať žalobu v správnom súdnictve, a to proti rozhodnutiu druhostupňového orgánu, ktorý by bol žalovaný.

Poukazovala pritom na to, že týmto podaním dala súdu na zváženie postup podľa § 250 ods. 4 OSP v spojení s § 103 OSP, zmysle ktorých je odôvodnené zastavenie konania za súčasného priznania náhrady trov konania žalobkyni.

Ďalej poukazovala na obdobné rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 15. mája 2012, č. k. 4S/293/2010-109 ako aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2010 sp. zn. 5Sžo/253/2010.

Náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila ani nevyčísľila.

Žalovaný k odvolaniu žalobkyne uviedol, že v priebehu priestupkového konania ani v dobe prejednávania veci súdom nedošlo na Okresnom úrade Trnava k nahliadaniu do priestupkového spisu zo strany žalobkyne ani jej právneho zástupcu, nakoľko právny zástupca žalobkyne o nahliadnutie do spisu požiadal žalovaného až po 17. júla 2013, avšak správny orgán priestupkový spis nemal k dispozícii, lebo tento sa až do 12. septembra 2013 nachádzal na Krajskom súde v Trnave.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu v časti výroku, ktorou bolo rozhodnuté o náhrade trov konania je potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

Vzhľadom na ustanovenie § 246c ods. 1 veta druhá OSP, v zmysle ktorého opravný prostriedok podľa piatej časti OSP je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti, a ustanovení § 250k OSP, ktoré osobitne upravuje náhradu trov konania v správnom súdnictve, možnosť podať odvolanie zakotvená nie je, najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal prípustnosťou odvolania proti rozhodnutiu o náhrade trov konania.

Správne súdnictvo upravené v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v ustanovení § 250k a § 250h ods. 2 za bodkočiarkou rieši otázku náhrady trov konania, avšak nerieši rozhodovanie o trovách konania pri podanom odvolaní voči prvostupňovému súdnomu rozhodnutiu. Na uvedenú situáciu sa v zmysle § 246c ods. 1 veta prvá OSP preto možno primerane použiť ustanovenia tretej časti a štvrtej časti OSP. Keďže podľa OSP je odvolanie zásadne prípustné, s výnimkami v zákone presne stanovenými, medzi ktorými sa odvolanie voči rozhodnutiu o trovách konania nenachádza a ustanovenie § 250ja ods. 1 a 2 OSP upravuje iba prípustnosť odvolania pri rozhodovaní vo veci samej, v predmetnom prípade odvolanie voči rozhodnutiu o trovách konania prvostupňového súdneho rozhodnutia treba pripustiť vzhľadom na

ustanovenie § 246c ods. 1 OSP, § 201 OSP a § 202 OSP.

V správnom súdnictve má žalobca v zmysle § 250k ods. 1 OSP právo na náhradu trov konania, ak bol v konaní úspešný, pričom z ustanovenia § 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP vyplýva, že sa navrhovateľovi môže priznať len náhrada účelne vynaložených trov.

V danej veci však nebolo vydané meritorne rozhodnutie, a preto aplikácia ustanovenia § 250k OSP neprichádza do úvahy.

V prípadoch, kedy dôjde k zastaveniu konania je na mieste použitie ustanovenia § 146 OSP v spojení § 246c ods. 1 veta prvá OSP, nakoľko v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku osobitná úprava je zakotvená len v ustanovení § 250h ods. 2 za bodkočiarkou pre prípad späťvzatia žaloby.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporcu.

Pokiaľ dôjde k zastaveniu konania je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania vždy skúmať procesnú zodpovednosť za zastavenie konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej i žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej predovšetkým v ustanovení § 146 ods. 1 veta druhá OSP.

Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ krajský súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania v prípade zastavenia konania aplikoval ustanovenie § 250k OSP, jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci z dôvodu, že na vec použil nesprávny právny predpis, resp. nesprávne zákonné ustanovenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol však toto nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom napraviť zmenou odvolaním napadnutej časti rozhodnutia, nakoľko sa v konaní pred krajským súdom vyskytla závažná procesná vada, a to nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia v napadnutej časti nezodpovedajúce ustanoveniu § 157 ods. 2 OSP v spojení s § 167 ods. 2 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

O povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov (§ 151 ods. 1, ods. 5 prvá veta OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP). Pri určovaní náhrady trov konania súd posudzuje účelnosť vynaložených trov a prizná náhradu výdavkov, ktoré boli potrebné na uplatnenie alebo bránenie práva.

Rozhodnutie o náhrade trov konania tvorí súčasť rozhodnutia vo veci a jeho odôvodnenie, treba posudzovať v kontexte celého rozhodnutia.

Ústavný súd Slovenskej republiky už viackrát judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Preto rozhodnutie súdu, z ktorého odôvodnenia nemožno zistiť, aké právne úvahy ho v otázke trov konania viedli k právnomu záveru, ktorý nie celkom zodpovedá zákonu, je nepreskúmateľné a odníma účastníkom možnosť konať pred súdom za súčasného porušenia práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ale aj porušujúce právo čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z obsahu spisového materiálu mal najvyšší súd preukázané, že žalobkyňa bola v konaní zastúpená advokátom na základe plnomocenstva zo dňa 20. októbra 2010 (č. 1. 7) a náhradu trov konania ako odmenu za zatupovanie si uplatnila a písomne vyčísliť v prílohe podania došlého súdu dňa 20. marca 2013 (č. 1. 125).

Krajský súd priznal žalobkyni náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z odmeny za dva úkony právnej služby, ktoré jej zástupca vykonal v roku 2010 (prevzatie a príprava zastúpenia 20. októbra 2010 a podanie žaloby 27. októbra 2010 - 1 úkon á 120,23 eura) a za jeden úkon vykonaný v roku 2012 (podanie odvolania á 127,16 eura, hoci nešlo o odvolanie vo veci samej) plus režijný paušál. Pokiaľ ide o ďalšie uplatnené trovy, tieto krajský súd žalobkyni nepriznal s odôvodnením, že v správnom súdnictve platí koncentračná zásada v súvislosti s podanými dôvodmi odvolania a že tieto ostatné úkony právnej služby považoval za neúčelné.

Takéto odôvodnenie rozhodnutia nemožno považovať za dostatočné na to, aby mohlo byť podkladom pre preskúmanie odvolacím súdom.

Treba vytknúť krajskému súdu, že okrem nesprávneho právneho posúdenia veci v časti náhrady trov konania sa vôbec nevysporidal s jednotlivými žalobkyňou účtovanými úkonmi právnej služby poskytnutej jej právnym zástupcom, ktoré považoval za neúčelné, navyše, ak žalobkyňa účtuje odmenu advokáta nielen za úkony so súdnym konaním súvisiace (doplnenie žaloby s návrhom na odklad vykonateľnosti rozhodnutia na č. l. 12, nahliadanie do spisu dňa 24. augusta 2011, vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného na čl. 55 - položky 4, 5 a 7 vyúčtovania odmeny za zastupovanie), ale zjavne aj úkony so súdnym konaním nesúvisiace (návrh na zmenu právnej kvalifikácie v priestupkovom konaní, podanie sťažnosti predsedovi súdu, odvolanie proti rozhodnutiu správneho orgánu - položky 2, 8 a 13 vyúčtovania odmeny za zastupovanie) a úkony nezdokladované alebo bližšie nešpecifikované - položky 6, 9, a 14 vyúčtovania odmeny za zastupovanie).

Výčíslenie trov konania je predpokladom na to, aby boli účastníkovi priznané všetky trovy (§ 137 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), ktoré v konaní účelne vynaložil. Občiansky súdny poriadok presne stanovuje lehotu, v ktorej je účastník povinný trovy konania vyčísliť. Vždy sa viaže na rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa rozhodnutie vyhlasuje, je účastník povinný vyčísliť trovy konania do troch pracovných dní odo dňa jeho vyhlásenia. Výčíslenie trov musí urobiť účastník bez toho, aby ho súd musel vyzvať na splnenie tejto povinnosti. Súd je povinný vyzvať účastníka, aby vyčísliť trovy konania v zákonom stanovenej lehote troch pracovných dní od doručenia výzvy iba v prípade, že sa rozhodnutie nevyhlasuje (§ 168 ods. 1 a contrario v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Podľa § 151 ods. 1 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 4 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), ak sa rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nevyhlasuje a bol podaný návrh na rozhodnutie o trovách, súd vyzve účastníka na vyčíslenie trov do troch pracovných dní od doručenia výzvy. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane.

V danej veci krajský súd priznal žalobkyni čiastočnú náhradu trov konania. Z obsahu spisového materiálu však najvyšší súd zistil, že krajský súd uznesenie, ktorým vo veci rozhodol, nevyhlásil, nakoľko ide o rozhodnutie, ktoré sa nevyhlasuje. Krajský súd síce pôvodne dňa 04. júna 2013 nariadil na prejednanie veci pojednávanie na deň 27. júna 2013 o 11:15 hod. (č. l. 127, 128), tento termín ale oznámením z 25. júna 2013 zrušil (č. l. 155) a uznesenie o zastavení konania vydal až dňa 09. júla 2013 (č. l. 163).

Na základe uvedeného má najvyšší súd za to, že krajský súd vzhľadom na skutočnosť, že v danej veci rozhodol uznesením, ktoré nevyhlásil a žalobkyňa podala návrh na rozhodnutie o trovách a tieto aj čiastočne vyčísliť (č. l. 125), mal postupovať v zmysle ustanovenia § 151 ods. 4 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), a žalobkyňu na vyčíslenie trov konania vyzvať. Tým, že krajský súd takto nepostupoval, zaťažil svoje konanie tiež vadou v zmysle § 221 písm. f) OSP (v spojení s § 246c ods. 1

veta prvá OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel uznesenie krajského súdu v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 221 ods. 1 písm. h/ a písm. f/ a ods. 2 OSP zrušiť a vec mu v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie, v ktorom krajský súd po vydaní uznesenia o uložení povinnosti žalobcovi zaplatiť súdny poplatok rozhodne znova o náhrade trov celého konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), súd viazaný zhora vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 OSP).

V ďalšom konaní krajský súd v prvom rade posúdi v zmysle § 146 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, ktorý z účastníkov zaviniť zastavenie konania a na základe skutkového a právneho stavu veci vlastnou úvahou posúdi efektívnosť a účelnosť žalobkyňou uplatnených trov konania, na vyčíslenie ktorých musí žalobkyňu vyzvať (§ 151 ods. 4 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

V tejto súvislosti dáva najvyšší súd do pozornosti, že aj pri posudzovaní náhrady trov konania podľa § 146 ods. 2 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) nepatrí náhrada trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby trovy, ktoré neboli vynaložené účelne na uplatňovanie práva. V zmysle § 20 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, každý má právo na poskytnutie právnych služieb a môže o ne požiadať ktoréhokoľvek advokáta. To však neznamená, že neúspešný účastník konania je povinný nahradiť všetky trovy predstavujúce odmenu advokáta. Napr. odmenu za úkon právnej služby ako je porada, či konzultácia s klientom možno priznať v plnej výške, ak boli účelne vynaložené v súvislosti s rozhodovaním vo veci a treba ich preukázať. Naproti tomu pri nazeraní do súdneho spisu v dĺžke cca 15 až 20 min., ktorým boli vyhotovené fotokópie, súd pri určení odmeny spravidla vychádza z ustanovenia § 14 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) v znení účinnom do 30. júna 2013 a vychádza z odmeny za úkon, ktorý je mu svojou povahou a účelom najbližšie. Pokiaľ ide v danej veci o bližšie nešpecifikované úkony, tieto okrem konkretizovania treba tiež preukázať.

Zároveň najvyšší súd upozorňuje aj na ustanovenie § 20c vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. júla 2013, podľa ktorého za úkony právnych služieb, ktoré boli vykonané pred 01. júlom 2013, patrí advokátovi odmena podľa predpisov účinných do 30. júna 2013.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.